

NORGES HØYESTERETT

Den 13. november 2017 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Endresen, Webster og Bergsjø i

HR-2017-2143-U, (sak nr. 2017/1926), straffesak, anke over kjennelse:

A (advokat Preben Kløvfjell)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder varetektsfengsling med brev- og besøksforbud.
- (2) A ble 24. oktober 2017 siktet for overtredelse av straffeloven 2005 § 232 første ledd, jf. § 231 første ledd, jf. § 15.
- (3) Halden tingrett avsa 25. oktober 2017 kjennelse med slik slutning:

"A, født 00.00.1989, kan holdes i varetektsfengsel inntil annet blir bestemt av påtalemyndigheten eller retten, men ikke utover 22.11.2017.

Han undergis brev- og besøksforbud i hele perioden."
- (4) Siktede påanket kjennelsen til Borgarting lagmannsrett, som 3. november 2017 avsa kjennelse med slik slutning:

"Anken forkastes."
- (5) A har anket avgjørelsen til Høyesterett. Det er i korte trekk anført:
- (6) Kjennelsen etterlater tvil om hvorvidt lagmannsretten har anvendt riktig rettslig norm ved vurderingen av bevisforspillelsesfaren. Det bør kreves adskillig før fengsling kan finne sted for å hindre bevisforspillelse overfor medskyldige, og siktedes mulighet for å påvirke egen sak er svært begrenset. Begrunnelsen etterlater også tvil om det er anvendt riktig rettslig norm ved

forholdsmessighetsvurderingen. Videre er det gitt en utilstrekkelig begrunnelse for hvorfor det er nødvendig med brev- og besøksforbud.

- (7) *Påtalemyndigheten* har vist til tingrettens og lagmannsrettens kjennelser og påstått anken forkastet.
- (8) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at det er tale om en videre anke, slik at utvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens lovtolkning og saksbehandling, jf. straffeprosessloven § 388 første ledd.
- (9) Det er ikke noe som tilsier at lagmannsretten har benyttet uriktig rettslig norm ved vurderingen av om det foreligger bevisforspillelsesfare. Lagmannsretten har lagt til grunn at det er en nærliggende fare for bevisforspillelse, og at det er sannsynlig at siktede ved løslatelse ville benytte denne muligheten. Lagmannsretten har konkret vist til at siktedes forklaring er forbeholden, og at etterforskningen er i en tidlig fase. Det er ikke tvilsomt at dette er tilstrekkelig.
- (10) Det er heller ikke for øvrig noe å utsette på avgjørelsen for så vidt gjelder selve fengslingen.
- (11) Hva angår det fastsatte brev- og besøksforbudet er lagmannsrettens begrunnelse derimot meget knapp. I lagmannsrettens kjennelse heter det om brev- og besøksforbudet:

"Av hensyn til bevisforspillelsesfaren er lagmannsretten enig i at det er nødvendig med brev- og besøksforbud i hele perioden. Heller ikke dette er et uforholdsmessig inngrep."

- (12) Straffeprosessloven § 186 ble endret i 2001 blant annet ved at det ble oppstilt et krav om begrunnelse for beslutning om restriksjoner i henhold til bestemmelsen. I Ot.prp. nr. 81 (1999–2000) side 45 fremheves det at det ikke er tilstrekkelig å vise til at fengslingsvilkåret bevisforspillelse er oppfylt. Dette er fulgt opp i senere praksis, jf. Rt. 2008 side 111 avsnitt 13 og Rt. 2011 side 946 avsnitt 18 med videre henvisninger. Det må normalt også fremgå at retten har vurdert om brev- og besøkskontroll vil være tilstrekkelig, jf. HR-2016-1628-U avsnitt 14. De krav som kan stilles til begrunnelse må ta hensyn til at domstolene på dette stadium av saken, vil ha begrenset innsikt i hvilke konkrete etterforskningsskritt som vil være aktuelle, og det kan heller ikke sees bort fra at det etter omstendighetene kunne være uheldig om disse ble omtalt i detalj i kjennelsen. Det må likevel kreves at det på et overordnet nivå påpekes hva som gjør restriksjonene nødvendige i den aktuelle saken.
- (13) Normalt vil det være tilstrekkelig at lagmannsretten tiltrer en adekvat begrunnelse inntatt i tingrettens kjennelse. I saken her tiltrer lagmannsretten ikke uttrykkelig den begrunnelse tingretten har gitt, men det kan være nærliggende å forstå kjennelsen slik at også begrunnelsen tiltres. Tingretten begrunnet restriksjonene slik:

"Retten finner at det av hensyn til etterforskningen er viktig at siktede ikke gis anledning til å kommunisere med andre involverte. Det vises særlig til begrunnelsen ovenfor hva gjelder bevisforspillelse. Retten finner på denne bakgrunn at siktede bør undergis brev- og besøksforbud i fire uker, idet slikt forbud ikke anses som noe uforholdsmessig inngrep og er tilstrekkelig begrunnet, jf. straffeprosessloven § 186 annet ledd."

- (14) Tingretten gir altså heller ikke en begrunnelse som atskiller seg nevneverdig fra å konstatere at det foreligger fare for bevisforspillelse. Som lagmannsretten fremhever i tilknytning til vurderingen av om fengslingsvilkårene er oppfylt, er det omstendigheter i saken som gjør det særlig klart at kravet om bevisforspillelsesfare som vilkår for fengsling, er oppfylt. Det må

likevel skje en drøftelse også i relasjon til vedtakelse av restriksjoner, og det er da tvilsomt om begrunnelsen for brev- og besøksforbudet er tilstrekkelig konkretisert til å tilfredsstille lovens krav.

- (15) Når det da i kjennelsen heller ikke fremgår at retten har vurdert om brev- og besøkskontroll ville være tilstrekkelig, finner utvalget at den begrunnelse som er gitt for å ilegge brev- og besøksforbud, er utilstrekkelig.
- (16) Avgjørelsen er enstemmig.

S L U T N I N G:

Lagmannsrettens kjennelse oppheves for så vidt gjelder brev- og besøksforbud.

Bergljot Webster
(sign.)

Clement Endresen
(sign.)

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Riktig utskrift: